



ROGALAND
FYLKESKOMMUNE

Saksprotokoll

Utvalg: Fylkesutvalget
Møtedato: 15.12.2009
Sak: 176/09

Resultat: Enstemmig vedtatt

Arkivsak: 09/6877
Tittel: **SAKSPROTOKOLL: NOU 2009:14 ET HELHETLIG
DISKRIMINERINGSVERN - HØRINGSUTTALELSE**

Behandling:
Det ble protokollert:

Inghild Vanglo, AP fremmet følgende tilleggsforslag:

- RFK støtter forslaget om at det i tillegg til en oppregning av diskrimineringsgrunnlag skal være en sekkekategori for "andre liknende vesentlige forhold ved en person"
- RFK mener diskrimineringsvernet for "andre liknende vesentlige forhold ved en person" må være det samme som for de oppregnede diskrimineringsgrunnlagene
- RFK mener forbud mot diskriminering på grunnlag av alder må gjelde på alle samfunnsområder
- RFK mener det er viktig at aktivitetsplikten ikke svekkes når det gjelder diskriminering, og at endringer av håndhevingsorganet må utredes nærmere
- RFK støtter ikke utvalgets forslag i at den særskilte redegjøringsplikten skal oppheves
- RFK mener straffebestemmelsen i § 52 må utvides til å gjelde alle diskrimineringsgrunnlagene
- RFK støtter ikke forslaget om å oppheve ulike henvisningsbestemmelser
- RFK støtter utvalgets forslag angående offentlige anskaffelser og egenerklæringer
- RFK mener at Norge må ratifisere tilleggsprotokoll nr 12 til Den europeiske menneskerettskonvensjonen
- RFK er enig i at forbudet mot diskriminering skal grunnlovsfestes
- RFK finner det meget uheldig at utredningen om tilgangen til varer og tjenester er utsatt

Diskrimineringsvern for "andre liknende vesentlige forhold ved en person"

Rogaland fylkeskommune er enig med utvalgets flertall i at listen over diskrimineringsgrunnlagene ikke skal være uttømmende, men at den skal suppleres

med sekke kategorien "andre liknende vesentlige forhold ved en person". Vi mener det er en fordel at loven har en fleksibel norm for å fange opp grunnlag som enten utgjør grensetilfeller av eller har likheter med de opplistede diskrimineringsgrunnlagene, eller å fange opp tilfeller det vil føles støtende å holde utenfor.

Diskrimineringsvernet for "andre liknende vesentlige forhold ved en person" må være det samme som for de oppregnede grunnlagene

Rogaland fylkeskommune er sterkt uenig i utvalgets forslag om at reglene om delt bevisbyrde, oppreisnings- og erstatningsansvar uten hensyn til skyld (objektivt ansvar), og arbeidsgivers aktivitetsplikt skal forbeholdes de grunnlagene som loven uttrykkelig nevner. Vi mener det er svært uheldig og urimelig å rangere ulike grunnlag. Når man har valgt å gi vern til "sekke kategorien", må vernet være på lik linje med de andre grunnlagene.

Forbud mot aldersdiskriminering må gjelde på alle samfunnsområder

Utvalget foreslår at vernet mot aldersdiskriminering ikke skal gjelde utenfor arbeidslivet på grunn av den omfattende praksis med forskjellsbehandling som er saklig grunnet alder. Utvalget påpeker imidlertid at det finnes aldersdiskriminering også utenfor arbeidslivet.

Rogaland fylkeskommune kan ikke se at omfattende praksis med saklig forskjellsbehandling grunnet alder er et argument *mot* å utelate alder som generelt diskrimineringsgrunnlag utenfor arbeidslivet. Så lenge en i hvert enkelt tilfelle må foreta en vurdering av om forskjellsbehandlingen er saklig, mener Rogaland fylkeskommune det riktige utgangspunktet er at forbudet mot diskriminering på grunn av alder må gjelde på alle samfunnsområder, ikke bare innenfor arbeidsforhold.

Aktivitetsplikten må ikke svekkes når det gjelder likestilling og ikke-diskriminering

Rogaland fylkeskommune støtter forslaget fra utvalget om at alle diskrimineringsgrunnlagene skal omfattes av aktivitetsplikten. Rogaland fylkeskommune er også fornøyd med at utvalget ser behovet for at arbeidsgivers aktivitetsplikt bør utvides, og støtter derfor forslaget om en aktivitetsplikt uavhengig av antall ansatte.

Når det gjelder spørsmålet om aktivitetsplikten skal inkluderes i HMS-arbeidet og håndheves av Arbeidstilsynet, mener Rogaland fylkeskommune at dette spørsmålet bør utredes nærmere.

Rogaland fylkeskommune ser at det kan være gode grunner for å implementere aktivitetsplikten i HMS-arbeidet, og at den håndheves av Arbeidstilsynet. Vi ser blant

annet at det er en fordel at Arbeidstilsynet har et tjenesteapparat over hele landet, og at de har myndighet til å gi bindende pålegg og ilegge tvangsmulkt.

Vår frykt er imidlertid at arbeid mot diskriminering ikke vil få samme oppmerksomhet som annet tradisjonelt HMS-arbeid. Vi frykter at diskriminering lett kan bli ansett for å være uviktig i forhold til andre forhold som for eksempel sikkerhet ved virksomhetene.

Hvis man først velger å legge håndhevingsmyndigheten til Arbeidstilsynet, mener Rogaland fylkeskommune det er viktig at organiseringen i størst mulig grad løser utfordringene som nevnt ovenfor. Dette kan tenkes gjort på forskjellige måter. Det kan for eksempel være at håndhevingsmyndigheten deles mellom Arbeidstilsynet og LDO, eller gjennom et forpliktende samarbeid på annen måte mellom Arbeidstilsynet og LDO.

Rogaland fylkeskommune mener arbeidslivets organisasjoners aktivitetsplikt skal opprettholdes. Så lenge viktige deler av arbeidslivet, inkludert lønnsfastsettelse, er avtalefestet må organisasjonenes ansvar mot diskriminering lovfestets. Å fjerne organisasjonenes aktivitetsplikt fører til en svekkelse av diskrimineringsarbeidet i forhold til de deler av arbeidslivet som er avtalefestet og som løses gjennom parts sammensatt samarbeid. Fylkeskommunen støtter derfor ikke utvalgets forslag om at arbeidslivets organisasjoners aktivitetsplikt skal fjernes.

Rogaland fylkeskommune støtter ikke forslaget om å avskaffe redegjørelsesplikten

Slik vi ser det er rapportering og redegjørelse viktig i arbeidet mot diskriminering. Vi mener at redegjørelsesplikten absolutt må komme i tillegg til den aktivitetsplikten som foreslås tatt inn i HMS arbeidet. Noen arbeidsgivere kan oppfatte det som byråkratiserende, men behovet for å få fokus på diskriminering i arbeidslivet må veie tyngre. Vi frykter at mye vil hvile på den gode vilje hvis man fjerner den særskilte redegjørelsesplikten og kun beholder internrapporteringen i HMS. Rogaland fylkeskommune mener den særskilte redegjørelsesplikten har en preventiv effekt, spesielt når den tas inn i årsberetning/årsrapport.

Straff for grov overtredelse av forbudet mot diskriminering som er begått av flere i fellesskap

Rogaland fylkeskommune støtter ikke utvalgets forslag om en egen straffebestemmelse for grov overtredelse av diskrimineringsforbudet der etnisitet er eneste diskrimineringsgrunnlag.

Slik vi ser det har utvalget ikke drøftet grundig nok hvorfor de andre diskrimineringsgrunnlagene enn etnisitet skal utelates her. Vi mener det ikke er i overensstemmelse med lovens formål om å fremme likestilling at et av grunnlagene

skal ha et sterkere vern enn de andre. Vi kan ikke se at det er gode grunner som taler for å forskjellsbehandle grunnlagene.

På bakgrunn av dette mener en derfor at bestemmelsen om straff for grov overtredelse, der overtredelsen er begått av flere i fellesskap, må utvides til å gjelde alle grunnlagene.

Loven må inneholde henvisningsbestemmelser

Utvalget foreslår å oppheve ulike henvisningsbestemmelser, noe Rogaland fylkeskommune ikke støtter. Vi mener for eksempel at det i lovforslagets § 18 må være en henvisning til plan- og bygningsloven. Slik en ser det har henvisningsbestemmelser en viktig pedagogisk funksjon.

Norge bør ratifisere tilleggsprotokoll nr 12 til Den europeiske menneskerettskonvensjonen

Rogaland fylkeskommune støtter mindretallets syn og begrunnelse, og mener derfor Norge bør ratifisere tilleggsprotokoll nr 12, samt at den bør inkorporeres i menneskerettsloven.

Utredningen om tilgang til varer og tjenester

Rogaland fylkeskommune vil avslutningsvis uttrykke bekymring for fremdriften når det gjelder utredningen om tilgang til varer og tjenester. Det er av stor betydning å få dette på plass så fort som mulig."

Votering:

Innstillingen tiltres enstemmig.
Vanglos forslag tiltres enstemmig.

Vedtak:

Rogaland fylkeskommune støtter utvalgets forslag til en samlet diskrimineringslov med følgende merknader:

1. Formuleringen "søke å hindre" i lovforslagets § 16 bør erstattes med "arbeide aktivt for å hindre trakassering".

2. Formuleringen "flest mulig" i lovforslagets § 18, 2. ledd bør erstattes med begrepet "alle".
 3. Lovforslagets § 18, 3. ledd støttes ikke da en slik bestemmelse vil medføre at samfunnet ikke blir tilgjengelig for alle.
 4. Det bør vurderes å innta tidsfrister i forhold til gjennomføring av universell utforming.
- RFK støtter forslaget om at det i tillegg til en oppregning av diskrimineringsgrunnlag skal være en sekkekategori for "andre liknende vesentlige forhold ved en person"
 - RFK mener diskrimineringsvernet for "andre liknende vesentlige forhold ved en person" må være det samme som for de oppregnede diskrimineringsgrunnlagene
 - RFK mener forbud mot diskriminering på grunnlag av alder må gjelde på alle samfunnsområder
 - RFK mener det er viktig at aktivitetsplikten ikke svekkes når det gjelder diskriminering, og at endringer av håndhevingsorganet må utredes nærmere
 - RFK støtter ikke utvalgets forslag i at den særskilte redegjørelsesplikten skal oppheves
 - RFK mener straffebestemmelsen i § 52 må utvides til å gjelde alle diskrimineringsgrunnlagene
 - RFK støtter ikke forslaget om å oppheve ulike henvisningsbestemmelser
 - RFK støtter utvalgets forslag angående offentlige anskaffelser og egenerklæringer
 - RFK mener at Norge må ratifisere tilleggsprotokoll nr 12 til Den europeiske menneskerettskonvensjonen
 - RFK er enig i at forbudet mot diskriminering skal grunnlovsfestes
 - RFK finner det meget uheldig at utredningen om tilgangen til varer og tjenester er utsatt

Diskrimineringsvern for "andre liknende vesentlige forhold ved en person"

Rogaland fylkeskommune er enig med utvalgets flertall i at listen over diskrimineringsgrunnlagene ikke skal være uttømmende, men at den skal suppleres med sekkekategorien "andre liknende vesentlige forhold ved en person". Vi mener det er en fordel at loven har en fleksibel norm for å fange opp grunnlag som enten utgjør grensetilfeller av eller har likheter med de opplistede diskrimineringsgrunnlagene, eller å fange opp tilfeller det vil føles støtende å holde utenfor.

Diskrimineringsvernet for "andre liknende vesentlige forhold ved en person" må være det samme som for de oppregnede grunnlagene

Rogaland fylkeskommune er sterkt uenig i utvalgets forslag om at reglene om delt bevisbyrde, oppreisnings- og erstatningsansvar uten hensyn til skyld (objektivt ansvar), og arbeidsgivers aktivitetsplikt skal forbeholdes de grunnlagene som loven uttrykkelig nevner. Vi mener det er svært uheldig og urimelig å rangere ulike grunnlag. Når man har valgt å gi vern til "sekke kategorien", må vernet være på lik linje med de andre grunnlagene.

Forbud mot aldersdiskriminering må gjelde på alle samfunnsområder

Utvalget foreslår at vernet mot aldersdiskriminering ikke skal gjelde utenfor arbeidslivet på grunn av den omfattende praksis med forskjellsbehandling som er saklig grunnet alder. Utvalget påpeker imidlertid at det finnes aldersdiskriminering også utenfor arbeidslivet.

Rogaland fylkeskommune kan ikke se at omfattende praksis med saklig forskjellsbehandling grunnet alder er et argument *mot* å utelate alder som generelt diskrimineringsgrunnlag utenfor arbeidslivet. Så lenge en i hvert enkelt tilfelle må foreta en vurdering av om forskjellsbehandlingen er saklig, mener Rogaland fylkeskommune det riktige utgangspunktet er at forbudet mot diskriminering på grunn av alder må gjelde på alle samfunnsområder, ikke bare innenfor arbeidsforhold.

Aktivitetsplikten må ikke svekkes når det gjelder likestilling og ikke-diskriminering

Rogaland fylkeskommune støtter forslaget fra utvalget om at alle diskrimineringsgrunnlagene skal omfattes av aktivitetsplikten. Rogaland fylkeskommune er også fornøyd med at utvalget ser behovet for at arbeidsgivers aktivitetsplikt bør utvides, og støtter derfor forslaget om en aktivitetsplikt uavhengig av antall ansatte.

Når det gjelder spørsmålet om aktivitetsplikten skal inkluderes i HMS-arbeidet og håndheves av Arbeidstilsynet, mener Rogaland fylkeskommune at dette spørsmålet bør utredes nærmere.

Rogaland fylkeskommune ser at det kan være gode grunner for å implementere aktivitetsplikten i HMS-arbeidet, og at den håndheves av Arbeidstilsynet. Vi ser blant annet at det er en fordel at Arbeidstilsynet har et tjenesteapparat over hele landet, og at de har myndighet til å gi bindende pålegg og ilegge tvangsmulkt.

Vår frykt er imidlertid at arbeid mot diskriminering ikke vil få samme oppmerksomhet som annet tradisjonelt HMS-arbeid. Vi frykter at diskriminering lett kan bli ansett for å

være uviktig i forhold til andre forhold som for eksempel sikkerhet ved virksomhetene.

Hvis man først velger å legge håndhevingsmyndigheten til Arbeidstilsynet, mener Rogaland fylkeskommune det er viktig at organiseringen i størst mulig grad løser utfordringene som nevnt ovenfor. Dette kan tenkes gjort på forskjellige måter. Det kan for eksempel være at håndhevingsmyndigheten deles mellom Arbeidstilsynet og LDO, eller gjennom et forpliktende samarbeid på annen måte mellom Arbeidstilsynet og LDO.

Rogaland fylkeskommune mener arbeidslivets organisasjoners aktivitetsplikt skal opprettholdes. Så lenge viktige deler av arbeidslivet, inkludert lønnsfastsettelse, er avtalefestet må organisasjonenes ansvar mot diskriminering lovfestets. Å fjerne organisasjonenes aktivitetsplikt fører til en svekkelse av diskrimineringsarbeidet i forhold til de deler av arbeidslivet som er avtalefestet og som løses gjennom partsammensatt samarbeid. Fylkeskommunen støtter derfor ikke utvalgets forslag om at arbeidslivets organisasjoners aktivitetsplikt skal fjernes.

Rogaland fylkeskommune støtter ikke forslaget om å avskaffe redegjøringsplikten

Slik vi ser det er rapportering og redegjørelse viktig i arbeidet mot diskriminering. Vi mener at redegjøringsplikten absolutt må komme i tillegg til den aktivitetsplikten som foreslås tatt inn i HMS arbeidet. Noen arbeidsgivere kan oppfatte det som byråkratiserende, men behovet for å få fokus på diskriminering i arbeidslivet må veie tyngre. Vi frykter at mye vil hvile på den gode vilje hvis man fjerner den særskilte redegjøringsplikten og kun beholder internrapporteringen i HMS. Rogaland fylkeskommune mener den særskilte redegjøringsplikten har en preventiv effekt, spesielt når den tas inn i årsberetning/årsrapport.

Straff for grov overtredelse av forbudet mot diskriminering som er begått av flere i fellesskap

Rogaland fylkeskommune støtter ikke utvalgets forslag om en egen straffebestemmelse for grov overtredelse av diskrimineringsforbudet der etnisitet er eneste diskrimineringsgrunnlag.

Slik vi ser det har utvalget ikke drøftet grundig nok hvorfor de andre diskrimineringsgrunnlagene enn etnisitet skal utelates her. Vi mener det ikke er i overensstemmelse med lovens formål om å fremme likestilling at et av grunnlagene skal ha et sterkere vern enn de andre. Vi kan ikke se at det er gode grunner som taler for å forskjellsbehandle grunnlagene.

På bakgrunn av dette mener en derfor at bestemmelsen om straff for grov overtredelse, der overtredelsen er begått av flere i fellesskap, må utvides til å gjelde alle grunnlagene.

Loven må inneholde henvisningsbestemmelser

Utvalget foreslår å oppheve ulike henvisningsbestemmelser, noe Rogaland fylkeskommune ikke støtter. Vi mener for eksempel at det i lovforslagets § 18 må være en henvisning til plan- og bygningsloven. Slik en ser det har henvisningsbestemmelser en viktig pedagogisk funksjon.

Norge bør ratifisere tilleggsprotokoll nr 12 til Den europeiske menneskerettskonvensjonen

Rogaland fylkeskommune støtter mindretallets syn og begrunnelse, og mener derfor Norge bør ratifisere tilleggsprotokoll nr 12, samt at den bør inkorporeres i menneskerettsloven.

Utredningen om tilgang til varer og tjenester

Rogaland fylkeskommune vil avslutningsvis uttrykke bekymring for fremdriften når det gjelder utredningen om tilgang til varer og tjenester. Det er av stor betydning å få dette på plass så fort som mulig.”

17/12 -09
P. Heller